

Finavian toiminta Kittilän lentoasemalla

Asia

1. Finavian Oyj:n liiketilajärjestelyt Kittilän lentoasemalla.

Osapuolet

2. Finavia Oyj, Vantaa
3. A.M. Ainut Ky/Lapland's Ainut Shop, Kittilä

Ratkaisu

4. Asia jätetään tutkimatta.

Asian vireilletulo

5. A.M. Ainut Ky/Lapland's Ainut Shop on tehnyt Kilpailuvirastolle toimenpidepyynnön 9.5.2012.

Asiaselostus ja ratkaisun perustelut

6. Finavia ja A.M. Ainut solmivat 11.11.2009 yhteistoimintasopimuksen, jolla A.M. Ainut vuokraa liiketilan Kittilän lentoasemalta. Tiloja hallinnoivalla Finaviolla on myös oma myymälä lentoaseman tiloissa. Yhteistoimintasopimuksen tarkoituksena oli laajentaa lentoaseman palvelutarjontaa.
7. Finavia vaihtoi myymälänsä sijaintia lentoasemalla 1.12.2011. A.M. Ainut katsoo tästä seuranneen asiakasvirtojen uudelleen suuntautumisen siten, että Ainut Shopin asiakasmäärät romahtivat. Tämän seurauksena liiketoiminta lentoasemalta vuokratuissa tiloissa ei ollut enää kannattavaa ja A.M. Ainut irtisanoi yhteistoimintasopimuksensa Finavian kanssa. Irtisanomisaajan jälkeen sopimus päättyi 30.4.2012. A.M. Ainut on pyytänyt Kilpailuvirastoa tutkimaan, onko Finavia myymäläpaikkaansa siirtämällä syyllistynyt määräävän markkina-aseman väärinkäyttöön ja hyvän kilpailutavan vastaiseen toimintaan.

Kilpailu- ja kuluttajaviraston asiassa soveltama tutkimatta jättämistä koskeva säännös

8. Kilpailulain 32 §:ssä on säännös asioiden tutkimatta jättämisestä Kilpailu- ja kuluttajavirastossa. Pykälän 2 momentin 1 kohdan mukaan Kilpailu- ja kuluttajavirasto jättää asian tutkimatta, jos ei voida pitää todennäköisenä, että kyseessä on lain 5 tai 7 §:n taikka Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 tai 102 artiklassa tarkoitettu kielletty kilpailunrajoitus. Säännöstä koskevien perustelujen mukaan (HE 88/2010) asia jätetään

tutkimatta 2 momentin 1 kohdan perusteella, jos voidaan kohtuudella olettaa, että menettely ei kuulu kilpailulain tai Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen kilpailusääntöjen soveltamisalaan.

9. Kilpailulain 32 §:n 2 momentin 3 kohdan mukaan asia voidaan jättää tutkimatta, jos asiaa koskeva toimenpidepyyntö on ilmeisen perusteeton. Laki esitystä koskevien perustelujen mukaan toimenpidepyyntö on ilmeisen perusteeton esimerkiksi silloin, jos toimenpidepyyntö ei kuulu Kilpailu- ja kuluttajaviraston toimivaltaan tai jos toimenpidepyynnössä esitetyt seikat eivät selvästi liity kilpailun turvaamiseen.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto on tehnyt tutkimatta jättämistä koskevan päätöksensä asiassa seuraavin perustein:

10. Asiassa ei näytä olevan kysymys rajoituksesta, joka kilpailulain 1 §:n tarkoittamalla tavalla vaikuttaisi markkinaprosessin toimivuuteen tai talouden tehokkuuteen. A.M. Ainut oli vuokrannut liiketilat Kittilän lentokentältä yhteistoimintasopimuksella. Finavian myymälän siirtymisen seurauksena vuokrattu liiketila ei ole vastannut asiakasnäkyvyyden suhteen sopimushetken tilannetta. A.M. Ainut on kuitenkin voinut irtisanoa voimassa olevan vuokrasopimuksen irtisanomisajan puitteissa.
11. Kilpailulakia koskevan hallituksen esityksen yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan lain 1 §:stä muun muassa "lain tarkoitus ei sen sijaan ole tarjota oikeussuojakeinoja yksittäisten sopimusriitojen ratkaisuun tai suojata elinkeinonharjoittajaa kilpailijan tai kauppakumppanin kohtuuttomilta tai mielivaltaisilta menettelytavoilta, ellei kysymys samalla ole menettelystä, jonka tutkiminen on tarpeen terveen ja toimivan kilpailun turvaamiseksi markkinoilla". Elinkeinoharjoittajilla on lähtökohtaisesti vapaus valita sopimuskumppaninsa ja käyttää omaisuuttaan vapaasti. Sopimusvapaus koskee myös määräävässä markkina-asemassa olevaa elinkeinonharjoittajaa, kunhan sitä ei käytetä kilpailun rajoittamiseksi. Kyseessä olevassa tapauksessa ei näyttäisi olevan kysymys tällaisesta tapauksesta.
12. Kilpailu- ja kuluttajaviraston tavoitteena on lainsäädännössä tarkoitettulla tavalla puuttua kansantaloudellisesti merkittäviin kilpailunrajoituksiin, joilla on markkinamekanismin yleisen toimivuuden kannalta merkittävä haitallinen vaikutus, tai jotka on kilpailulaissa selvästi kielletty. Toimenpidepyynnössä ei ole viraston saamien tietojen valossa kysymys tällaisesta tilanteesta.
13. Edellä mainituin perustein Kilpailu- ja kuluttajavirasto jättää asian tutkimatta.
14. Kilpailu- ja kuluttajaviraston päätös tutkimatta jättämisestä ei sisällä arviota epäillyn kilpailunrajoituksen lainmukaisuudesta. Mikäli virasto saa uutta tietoa, jonka perusteella on syytä epäillä asiassa käsitellyn toiminnan olevan kilpailulain vastaista, Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi ottaa asian uudelleen käsiteltäväksi.

Sovelletut säännökset

15. Kilpailulain (948/2011) 32 §

Muutoksenhaku

16. Kilpailu- ja kuluttajaviraston tämän lain nojalla antamaan päätökseen saa hakea muutosta markkinaoikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Lisätiedot

17. Lisätietoja antaa erikoistutkija Lasse Pöyry 029 505 3374

Apulaisjohtaja Valtteri Virtanen

Erikoistutkija Lasse Pöyry

Jakelu

- 1 Finavia Oyj, Vantaa
2 A.M.Ainut Ky/Lapland's Ainut Shop, Kittilä

Liite

Valitusosoitus